



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Узп 69/2023**  
**22.05.2023. године**  
**Београд**

## **У ИМЕ НАРОДА**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Цакула, председника већа, Јелене Ивановић и Марине Милановић, чланова већа, са саветником Мирелом Костадиновић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из Босне и Херцеговине, ..., коју заступају пуномоћници Милош Ристић, адвокат из ..., ... и Ивана Дамјенић, адвокат из ..., ..., за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 13 У 5074/20 од 09.02.2023. године, са противном странком Министарством финансија Републике Србије, Управом за јавни дуг, у предмету неисплаћене девизне штедње, у нејавној седници већа одржаној дана 22.05.2023. године, донео је

## **ПРЕСУДУ**

**Захтев се ОДБИЈА.**

**ОДБИЈА СЕ** захтев подносиоце захтева за накнаду трошкова.

## **Образложење**

Побијаном пресудом одбијена је тужба подносиоце захтева поднета против решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-9687/2019-001 од 23.12.2019. године, којим је одбачена као неблаговремена пријава потраживања коју је поднела подносиоца пријаве АА из ..., Босна и Херцеговина, заведена под бројем 401-9385/2019-001.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде поднетом због погрешне примене материјалног права подносиоца понавља наводе тужбе и истиче да су побијана пресуда и оспорено решење донети применом Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, који је у супротности са Уставом РС и другим раније усвојеним законима. Сматра да је тужени оспореним решењем повредио одредбе чл. 20. и 58. Устава Републике Србије на штету тужиље, јер у смислу Закона о основама својинскоправних односа право на враћање ствари (новац у тачно одређеном износу) не застарева, тако да је прописивање рока за остваривање права на исплату старе девизне штедње неуставно. Како јој је

оспореним решењем повређено право на правично суђење, право на образложену одлуку и ефективан правни лек, предложила је да Врховни суд захтев уважи и побијану пресуду преиначи или укине, а тражи накнаду трошкова поступка.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд исти одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), Врховни суд је нашао да је захтев неоснован.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је одлучио тужени орган када је оспореним решењем одбацио као неблаговремену пријаву потраживања тужиле по основу девизне штедње и за своју одлуку је дао довољне и на закону засноване разлоге које у свему као правилне прихвата Управни суд. Ово стога што из списка предмета и разлога образложења оспореног решења, а што се тужбом и не спори, произлази да је тужилца на основу јавног позива за пријаву потраживања по основу девизне штедње објављеног дана 23.02.2017. године, поднела 30.08.2019. године пријаву потраживања која је евидентирана под бројем 401-9687/2019-001. Стога је тужени орган, на предлог Комисије за израду предлога о утврђивању права на исплату девизне штедње, применом члана 16. став 2. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, донео оспорено решење. Наиме, како је рок за подношење пријаве почео да тече објављивањем позива дана 23.02.2017. године, а сагласно члану 11. став 1. наведеног закона истекао дана 23.02.2019. године, то је, по оцени Управног суда, правилан закључак туженог органа да је пријава поднета по истеку рока од две године од дана објављивања позива и да је стога треба одбацити као неблаговремену. Управни суд је ценио наводе тужбе па је нашао да су неосновани из разлога што се у конкретном случају ради о законском преклузивном року чијим протеком је тужилца као странка дефинитивно изгубила право на предузимање процесне радње коју је у оквиру рока требало извршити (поднети пријаву потраживања). Законски рокови се, по правилу не могу мењати, нити је то у овом случају учињено, а то значи да се не могу ни продужавати од стране органа који води поступак, дакле, фиксни су.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни суд налази да је донета без повреда правила поступка и уз правилну примену закона. Побијаном пресудом су оцењена сва питања и околности које су могле бити од утицаја на законитост оспорене одлуке и за ту оцену су дати довољни и јасни разлози које у свему прихвата и овај суд.

Одредбом члана 10. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“ бр. 108/16, 113/17 и 52/19), прописано је: да ће ради утврђивања права из члана 9. овог закона, Управа објавити позив за пријаву потраживања по основу девизне штедње у „Службеном гласнику Републике Србије“ и у по једном високотиражном дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше

републике СФРЈ (став 1); да ће се позив из става 1. овог члана објавити и на званичним интернет презентацијама Министарства финансија, Управе, Агенције за осигурање депозита и Народне банке Србије (став 2).

Одредбом члана 11. наведеног закона прописано је да се пријава потраживања може поднети у року од две године од дана објављивања позива у дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше републике СФРЈ из члана 10. став 1. овог закона (став 1), а да се по истеку рока из става 1. овог члана губи право на потраживање по основу неисплаћене девизне штедње из члана 1. овог закона (став 2).

Према одредби члана 16. став 2. истог закона, управа одбацује пријаву потраживања, између осталог и ако је пријава неблаговремена.

Како је рок за подношење пријаве потраживања почео да тече објављивањем позива за пријаву потраживања дана 23.02.2017. године и, сагласно цитираном члану 11. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, рок истекао након две године, дана 23.02.2019. године, те како је тужилца пријаву потраживања поднела дана 30.08.2019. године, Врховни суд је нашао да је правилна оцена туженог органа и Управног суда да је пријава потраживања тужилце неблаговремена.

Подноситељка у захтеву, као и у тужби, наводи да је оспореним решењем повређен закон на њену штету јер у смислу Закона о основама својинскоправних односа право на враћање ствари (новац у тачно одређеном износу) не застарева, тако да је прописивање рока за остваривање права на исплату старе девизне штедње неуставно. Овај навод је оцењен као неоснован зато што је позив за подношење пријава потраживања по основу девизне штедње тужени орган објавио у складу са одредбом члана 10. ст. 1. и 2. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, из чега следи да је, без било каквих ограничења, био јавно доступан и прецизан у погледу рока у коме се може поднети пријава потраживања, а који рок је предвиђен и чланом 11. став 1. наведеног закона, такође објављеног у „Службеном гласнику РС“. Врховни суд указује на то да захтев подносиољке за исплату старе девизне штедње не представља стварноправни захтев власника за повраћај индивидуално одређене ствари који у смислу члана 37. став 3. Закона о основама својинскоправних односа не застарева, већ потраживање подносиољке које проистиче из облигационоправног односа (уговора о девизном депозиту) са банком која је престала да постоји, а чије обавезе враћања девизних средстава су пренете на Републику Србију и представљаће јавни дуг даном емитовања обвезница којима се ове обавезе регулишу. Рок у коме се може поднети пријава и захтевати од Републике Србије да регулише обавезе по основу неисплаћене девизне штедње грађана изричито је прописан претходно наведеним одредбама Закона и по истеку тог преклузивног рока губи се право на предметно потраживање, што за последицу има одбацивање пријаве.

С обзиром на то да је у овом конкретном случају пријава потраживања девизне штедње одбачена као неблагоприятна јер је поднета по протеку законом предвиђеног рока, коју чињеницу подносиатељка није оспоравала, Врховни суд налази да је побијана пресуда у довољној мери образложена у погледу законитости тужбом оспореног акта. Указивање подносиатељке захтева на повреду њених уставних права у побијаној пресуди у суштини се односи на уставност одредаба закона којима је прописан рок за подношење пријаве, као и правне последице неблагоприятно поднете пријаве. У условима централизоване уставне контроле која постоји у нашем правном систему, за оцену уставности закона надлежан је искључиво Уставни суд.

Имајући у виду изложено, Врховни суд је, на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу првом диспозитива ове пресуде.

Како је захтев за преиспитивање судске одлуке одбијен, Врховни суд је, на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима сходном применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/18) одлучио као у другом ставу диспозитива пресуде.

**ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ**  
**дана 22.05.2023. године, Узп 69/2023**

**Записничар,**  
**Мирела Костадиновић,с.р.**

**Председник већа – судија,**  
**Гордана Цакула,с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић